

Kategorisering av animaliska biprodukter

Animaliska biprodukter som omfattas av den EU-lagstiftning som reglerar animaliska biprodukter finns kategoriserade i artiklarna 8-10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009. De delas in i tre kategorier (1, 2 och 3). Nedan följer tre tabeller som tar upp de animaliska biprodukterna i respektive kategori. Texten under ”Typ av material” är direkt klippt från förordningen och fotnoter har lagts in för att tydliggöra. Kommentarer i högerspalten hänvisar till den aktuella förordningen om inte annat anges. För vidare information om vilka möjligheter som sedan finns för bortskaffande, hantering, bearbetning etc., och för information om vilka krav som ställs hänvisas till övriga tillämpliga delar av förordning (EG) nr 1069/2009 och förordning (EU) nr 142/2011, samt till den information som finns på www.jordbruksverket.se.

Animaliska biprodukter som genomgått bearbetning eller behandling i enlighet med den lagstiftning som nämns ovan och som lever upp till de krav som lagstiftningen ställer benämns ”framställda produkter” och faller inte in under tabellen nedan men de behåller sin kategori om de inte är så att de får en så kallad slutpunkt så att de inte längre omfattas av förordningen.

Kategori 1-material

Kategori 1-material omfattar följande animaliska biprodukter:

Tabell 1

Artikel 8	Typ av material	Kommentar
a) i)	Hela kroppar och alla delar av kroppen, inklusive hudar och skinn, från djur som misstänks vara infekterade med TSE ¹ i enlighet med förordning (EG) nr 999/2001 ² eller som officiellt bekräftats vara infekterade med TSE.	
a) ii)	Hela kroppar och alla delar av kroppen, inklusive hudar och skinn, från djur som avlivats som ett led i utrotningen av TSE.	

¹ Transmissibel spongiform encefalopati (Det rör sig bland annat om ”galna ko-sjukan” hos nöt och scrapie hos får och get.)

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati.

a) iii)	Hela kroppar och alla delar av kroppen, inklusive hudar och skinn, från andra djur än produktionsdjur och vilda djur, särskilt sällskapsdjur, djurparksdjur och cirkusdjur.	Minigris och dvärgget kan i denna lagstiftning ses som sällskapsdjur om de hålls som sällskapsdjur.
a) iv)	Hela kroppar och alla delar av kroppen, inklusive hudar och skinn, från djur som används i ett eller flera försök enligt definitionen i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU av den 22 september 2010 om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål, i sådana fall där den behöriga myndigheten beslutar att sådana djur eller någon av deras kroppsdelar till följd av dessa försök utgör en potentiell allvarlig hälsorisk för människor eller andra djur, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3.2 i förordning (EG) nr 1831/2003 ³ .	Av 2 kap. 3 § (SJVFS 2026:2) framgår att det rör sig om försöksdjur <u>andra än</u> <ol style="list-style-type: none"> försöksdjur som ingår i livsmedelskedjan enligt förordning (EG) nr 178/2004, försöksdjur som endast har använts i observationsstudier, försöksdjur som har ingått i sådana försök som är undantagna från krav på tillstånd och etisk prövning enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:9) om försöksdjur, djur som endast har använts i avel av försöksdjur, samt försöksdjur som aldrig har gått in i försök. <p>Om kropparna är genetiskt förändrade eller om avlivningsmetoden inneburit tillförsel av sådana ämnen som kan medföra fara för andra djur vid användning som foder blir de kategori 1-material även om de lever upp till någon av punkterna 1-5.</p>
a) v)	Hela kroppar och alla delar av kroppen, inklusive hudar och skinn, från vilda djur som misstänks vara infekterade med sjukdomar som kan överföras till människor eller djur.	Hit hör bland annat vilda djur som drabbats av epizootisk sjukdom som till exempel afrikansk svinpest eller mul- och klövsjuka.
b) i)	Specificerat riskmaterial.	Vad som är specificerat riskmaterial (SRM) anges i punkt 1 bil. V i förordning (EG) nr 999/2001 ² .
b) ii)	Hela kroppar eller delar av döda djur som innehåller specificerat riskmaterial vid tidpunkten för bortskaffandet.	Med "bortskaffande" avses här förbränning (eller nedgravning där sådan är möjlig). Det är i samband med själva bortskaffandet som kroppen övergår till att bli kat. 1 om specificerat riskmaterial (SRM) inte avlägsnats.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 av den 22 september 2003 om fodertillsatser.

c)	Animaliska biprodukter som framställts av djur som varit föremål för illegal behandling enligt definitionen i artikel 1.2 d i direktiv 96/22/EG eller artikel 2 b i direktiv 96/23/EG. ⁴	<p>Ett exempel här är delar från slaktade djur där djuren tillförts otillåtna hormoner.</p> <p>Med "illegal behandling" avses i direktiven: användning av icke godkända ämnen eller produkter eller användning av enligt gemenskapslagstiftningen godkända ämnen eller produkter för andra ändamål eller på andra villkor än vad som föreskrivs i gemenskaps-lagstiftningen eller - i förekommande fall - i de olika nationella lagstiftningarna.</p> <p>Foderråvaror från andra länder där hormoner tillåts i tillväxtbefrämjande syfte är kategori 1-material, men det får ändå användas inom EU för tillverkning av bearbetat sällskapsdjursfoder.</p>
d)	Animaliska biprodukter som innehåller rester av andra ämnen och miljögifter som förtecknats i grupp B.3 i bilaga I till direktiv 96/23/EG ⁵ om sådana rester överskrider de gränsvärden som tillåts i gemenskaps-lagstiftningen, eller i nationell lagstiftning, om gemenskapslagstiftning inte finns.	<p>Exempel här är delar från slaktade djur eller annan abp som visat sig innehålla dioxin eller andra miljögifter.</p> <p>Grupp B.3 i bilaga I anger följande: klorerade kolväten inkl.PCB, organiska fosforföreningar, kemikalier, mykotoxiner, färgämnen och "övriga ämnen".</p>

⁴ Det rör sig om två äldre direktiv där ett av dem (96/23/EG) har upphört att gälla genom ikraftträdandet av förordning (EU) 2017/625 (Kontrollförordningen).

Rådets direktiv 96/22/EG av den 29 april 1996 om förbud mot användning av vissa ämnen med hormonell och tyreostatisk verkan samt av β -agonister vid animalieproduktion och om upphävande av direktiv 81/602/EEG, 88/146/EEG och 88/299/EEG

Rådets direktiv 96/23/EG av den 29 april 1996 om införande av kontrollåtgärder för vissa ämnen och restsubstanser av dessa i levande djur och i produkter framställda därav och om upphävande av direktiv 85/358/EEG och 86/469/EEG samt beslut 89/187/EEG och 91/664/EEG.

⁵ Direktivet har upphört att gälla. Hänvisningen ska istället riktas till ny lagstiftning på området.

e)	<p>Animaliska biprodukter som samlats in vid behandling av avloppsvatten enligt kraven i genomföranderegler som antagits i enlighet med artikel 27 första stycket c</p> <p>i) från anläggningar där kategori 1-material bearbetats, eller</p> <p>ii) från andra anläggningar där specificerat riskmaterial avlägsnas.</p>	<p>Artikel 27 som det refereras till återfinns i förordning (EG) nr 1069/2009. Vilka krav som ställs framgår dock av bil. IV kap I avsnitt 2 i förordning (EU) nr 142/2011. Det gäller avloppsvatten från slakterier som slaktar nöt, får och get samt styckningsanläggningar där SRM avlägsnas. Det gäller även oren sektor på bearbetningsanläggningar för kategori 1-material samt anläggningar för mellanhantering och lagring av animaliska biprodukter av kategori 1.</p> <p>Ett grundkrav vid dessa slakterier och vid styckningsanläggningar där SRM avlägsnas är att de har ett filter med maskor på max 6 mm i diameter för utgående avloppsvatten. Det som samlas upp är kategori 1-material.</p> <p>När det gäller övriga anläggningar kan Jordbruksverket ålägga att behandlingen sker enligt villkor som säkerställer att riskerna från patogener reduceras.</p>
f)	<p>Matavfall som härrör från transportmedel i internationell trafik.</p>	<p>Matavfall är per definition i bilaga I i förordning (EU) nr 142/2011 alla typer av matavfall, inklusive använd matolja, från restauranger, storkök och andra typer av kök, inbegripet centralkök och hushållskök.</p> <p>Med internationell trafik avses här transportmedel som trafikerar länder utanför EU, Norge och Schweiz.</p>
g)	<p>Blandningar av kategori 1-material och antingen kategori 2-material eller kategori 3-material eller båda.</p>	<p>Vid slakterier hämtas ofta en blandning av kategori 1- och 2-material som körs vidare för malning och förbränning. Ibland tillkommer även en del kategori 3-material som gångben, blod, borst och fjäder. Blandningen ska kategoriseras som kategori 1 om den till någon del består av kategori 1-material.</p>

Kategori 2-material

Kategori 2-material omfattar följande animaliska biprodukter:

Tabell 2

Artikel 9	Typ av material	Kommentar
a)	Naturgödsel, icke-mineraliserad guano och mag- och tarminnehåll.	<p>Naturgödsel är alla slags exkrementer och/eller urin från produktionsdjur, utom från odlad fisk, med eller utan strö.</p> <p>Guano är per definition "naturlig produkt som har samlats in från exkrementer från fladdermöss eller vilda havsfåglar och som inte har mineraliserats".</p> <p>Mag- och tarminnehåll är innehåll från däggdjurs och strutsfåglars mage och tarmar. (Mindre fåglars magtarpaket kategoriseras som kategori 3. Se art. 10 b i tabell 3.)</p>
b)	<p>Animaliska biprodukter som samlats in vid behandling av avloppsvatten enligt kraven i genomföranderegler som antagits i enlighet med artikel 27 första stycket c</p> <p>i) från anläggningar där kategori 2-material bearbetats, eller</p> <p>ii) från slakterier, utom dem som omfattas av artikel 8 e.</p>	<p>Detta gäller samtliga slakterier som inte omfattas av art 4.1.d (punkt d i tabell 1) d.v.s. bland annat svin- och fjäderfäslakterier.</p> <p>Ett grundkrav vid dessa anläggningar är att de har ett filter med öppningar eller en maskstorlek på max 6 mm i diameter för utgående avloppsvatten. Det som samlas upp är kategori 2-material.</p> <p>Även avloppsvatten från oren sektor på bearbetningsanläggningar för kategori 2-material samt anläggningar för mellanhantering och lagring av animaliska biprodukter av kategori 2 räknas in här. När det gäller övriga anläggningar kan Jordbruksverket ålägga att behandlingen sker enligt villkor som säkerställer att riskerna från patogener reduceras.</p>

c)	Animaliska biprodukter som i den mening som avses i artikel 15.3 i direktiv 96/23/EG ⁶ innehåller restsubstanser av godkända ämnen eller av förorenade ämnen i koncentrationer som överstiger de tillåtna gränsvärdena.	<p>Detta omfattar till exempel delar som kommer från slaktade djur som visat sig innehålla antibakteriella ämnen och andra veterinärmedicinska läkemedel andra än de som nämns i tabell 1 punkt c. Det omfattar även mjölk som visat sig innehålla sådana ämnen.</p> <p>Då direktivet upphört att gälla är det inte tydligt vilka ämnen som avses för kategori 2. I Sverige samlas dock oftast kategori 2 från slakterierna in ihop med kategori 1 varför man inte behöver göra ett val mellan kategori 1 och 2. Det viktigaste är att materialet inte går ut som foder.</p>
d)	Produkter av animaliskt ursprung som förklarats otjänliga som livsmedel eftersom de innehåller främmande föremål.	
e)	Produkter av animaliskt ursprung utom kategori 1-material, som importeras eller förs in från ett tredjeland och inte uppfyller kraven i gemenskapens veterinärmedicinska lagstiftning för att få importeras eller föras in till gemenskapen, utom när gemenskapslagstiftningen medger import eller införsel med vissa begränsningar eller återsändning av dem till tredjelandet, eller sänds till en annan medlemsstat och inte uppfyller de krav som fastställs i eller tillåts enligt gemenskapslagstiftningen, utom då de återsänds med tillstånd från ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet.	<p>Detta omfattar livsmedel med animaliska beståndsdelar som inte lever upp till de krav som ställs för att de ska få föras in till EU och därför stoppas vid gränsen in till EU. Livsmedel som inte återsänds övergår till att bli animalisk biprodukt. Även illegalt införda produkter räknas in här.</p>

⁶ Direktivet har upphört att gälla genom ikraftträdandet av förordning (EU) 2017/625 (Kontrollförordningen).

Rådets direktiv 96/23/EG av den 29 april 1996 om införande av kontrollåtgärder för vissa ämnen och restsubstanser av dessa i levande djur och i produkter framställda därav och om upphävande av direktiv 85/358/EEG och 86/469/EEG samt beslut 89/187/EEG och 91/664/EEG.

f) i)	Djur eller delar av djur utom de som avses i artikel 8 eller artikel 10 som dött på annat sätt än genom att slaktas eller nedläggas för att användas som livsmedel, inklusive djur som avlivats som ett led i sjukdomsbekämpning.	<p>Hit räknas bland annat svin-, fjäderfä- och hästkadaver. Observera dock att dessa döda djur i vissa fall är kat. 1-material, till exempel om det rör sig om försöksdjur eller hela eller delar av djur som innehåller förbjudna ämnen.</p> <p>Även nöt, får och get är med några få undantag (jämför punkterna a i och ii i tabell 1) kategori 2-material ända fram till själva bortskaffandet då de övergår till att bli kategori 1-material om specificerat riskmaterial (SRM) inte avlägsnats. Se 8 b ii i tabell 1.</p>
f) ii)	Foster.	
f) iii)	Ägg, embryon och sperma som inte är avsedda för avelsändamål.	Hit räknas material från däggdjur som varit avsett för avel. Ägg från fåglar (andra än kläckägg) och från fisk hamnar i normalfallet under art. 10 k respektive art. 10 l (se tabell 3 punkt k och l).
f) iv)	Fjäderfä som dött i äggen före kläckning.	
g)	Blandningar av kategori 2-material och kategori 3-material.	Om kategori 3-material läggs i samma behållare som kategori 2 blir det automatiskt ett kategori 2-material.
h)	Animaliska biprodukter som inte är kategori 1-material eller kategori 3-material.	<p>Hit räknas alla animaliska biprodukter in som inte återfinns under artikel 8 och 10 i förordningen (här i tabell 1 och 3). Hit hör bland annat styckningsdetaljer där salmonella påvisats och sådana slaktbiprodukter som vid efterslachtsbesiktningen inte har befunnits kunna kategoriseras in i artikel 10 a och b (här a och b i tabell 3).</p> <p>Även mjölk från djur som visat tecken på sjukdomar som genom mjölken kan överföras till människor eller djur hör hit.</p>

Kategori 3-material

Kategori 3-material omfattar följande animaliska biprodukter:

Tabell 3

Artikel 10	Typ av material	Kommentar
a)	Slaktkroppar och delar av djur som slaktats, eller kroppar eller delar av vilt som nedlagts, och som enligt gemenskapens lagstiftning är tjänliga som livsmedel, men som av kommersiella skäl trots detta inte är avsedda att användas som livsmedel.	Hit räknas de olika delar av ett slaktat djur som slakteriet, vilthanteringsanläggningen eller styckningsanläggningen av kommersiella skäl inte avyttrar som livsmedel. Även blod kan passa in här om det varit tjänligt som livsmedel men sedan av kommersiella skäl inte avyttras som livsmedel. (Jämför punkt d nedan.)
b)	Slaktkroppar och följande delar från djur som har slaktats i ett slakteri och som har genomgått en besiktning före slakt där de befunnits vara lämpade för slakt för att användas som livsmedel, eller kroppar och följande delar från vilt som nedlagts för att användas som livsmedel i enlighet med gemenskapslagstiftningen: <p>i) Slaktkroppar eller kroppar och delar av djur som förklarats otjänliga som livsmedel enligt gemenskapslagstiftningen, men som inte visade några tecken på sjukdomar som kan överföras till människor eller djur.</p> <p>ii) Huvuden av fjäderfä.</p> <p>iii) Hudar och skinn, inklusive material från putsning och spaltning, horn och gångbenets distala delar, inklusive falangben, karpalben och metakarpalben, tarsalben och metatarsalben av</p> <ul style="list-style-type: none"> • andra arter än idisslare som måste testas för TSE⁷ • idisslare som har testats med negativt resultat i enlighet med artikel 6.1 i förordning (EG) nr 999/2001⁸. 	<p>Materialet i denna grupp kan tillåtas gå vidare i färskt sällskapsdjursfoder⁹. Därför är det viktigt att sådant som borde klassas som kategori 2 inte hamnar här.</p> <p>i) Hit hör sådana delar av slaktade djur som vid efterslachtsbesiktningen förklarats otjänligt som livsmedel. Gränsdragningen mellan detta kat. 3-material och kategori 2-material måste göras av besiktningspersonalen i slakten, och försiktighetsprincipen bör gälla.</p> <p>iii) En felöversättning till svenska från engelska har gjorts i förordningen. Det ska stå "andra djur än idisslare som...". De idisslare som måste provtas ska således provtas och ha befunnits vara negativa innan materialet från dessa</p>

⁷ Transmissibel spongiform encefalopati.

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati.

⁹ färskt sällskapsdjursfoder: sällskapsdjursfoder som innehåller visst kategori 3-material som inte har genomgått någon annan typ av konservering än kylning eller frysning.

	iv) Svinborst. v) Fjädrar.	kan ses som ett kategori 3-material.
c)	Animaliska biprodukter från fjäderfä och hardjur som slaktats på jordbruksföretaget, såsom avses i artikel 1.3 d i förordning (EG) nr 853/2004 ¹⁰ , om de ej visat några tecken på sjukdom som kan överföras till människor eller djur.	Detta gäller animaliska biprodukter som uppstår hos sådana producenter som har fjäderfä och hardjur och som har godkännande att slakta dessa på gården för att sedan endast göra direkta leveranser av kött till konsumenter eller till lokala detaljhandelsanläggningar.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung.

d)	<p>Blod från djur som inte har visat några tecken på sjukdomar som kan överföras till människor eller djur via blod, från följande djur som har slaktats i ett slakteri efter det att de genomgått en besiktning före slakt där de befunnits vara lämpade för slakt för att användas som livsmedel i enlighet med gemenskapslagstiftningen:</p> <p>i) Andra arter än idisslare som måste testas för TSE.</p> <p>ii) Idisslare som har testats med negativt resultat i enlighet med artikel 6.1 i förordning (EG) nr 999/2001.</p>	<p>Om blod från slaktade djur samlas upp och ingen hänsyn tas till resultatet av de enskilda djurens efterslaktbesiktning hamnar blodet här. Blodet har normalt sett en lägre kvalitet än det blod som placeras under punkt a eller b ovan och som kommer från djur där en bedömning även gjorts efter slakt. Blod från idisslare är endast kategori 3 om de prover som krävs enligt TSE-lagstiftningen tagits och visat negativt resultat.</p> <p>i) En felöversättning till svenska från engelska har gjorts i förordningen. Det ska stå "andra djur än idisslare som...". De idisslare som måste provtas ska således provtas och ha befunnits vara negativa innan materialet från dessa kan ses som ett kategori 3-material.</p> <p>ii) Detta gäller sådant blod som kommer från idisslare som passerat en levandedjursbesiktning och som provtagits med negativt resultat beträffande BSE eller Scrapie i enlighet med nämnd förordning. Bara individer som normalt sett skulle ha provtagits i samband med slakt måste provtas.</p>
e)	<p>Animaliska biprodukter som uppstår vid framställning av produkter som är avsedda att användas som livsmedel, till exempel avfettade ben, fettgrevar och slam från centrifugering eller separering i samband med behandling av mjölk.</p>	<p>Här hamnar biprodukter och produktionsspill med animaliska beståndsdelar från livsmedelsindustrin som inte platsar in under punkten f nedan.</p> <p>Det kan vara t.ex. rester från produktionslinjen som kan vara helt eller delvis obearbetat eller ha kommit i kontakt med sådant material.</p>

f)	Produkter av animaliskt ursprung eller livsmedel som innehåller produkter av animaliskt ursprung, som inte längre är avsedda för användning som livsmedel, antingen av kommersiella skäl eller på grund av tillverkningsproblem eller förpacknings-defekter eller andra defekter som inte innebär någon risk för människors eller djurs hälsa.	Här rör det sig inte om produktionsspill som i punkten e ovan utan om färdiga livsmedel som av nämnda anledningar inte längre ses som livsmedel. Det kan vara t.ex. trasiga kakor eller trasiga köttbullar eller pajer som är tillagade.
g)	Foder för sällskapsdjur och foder av animaliskt ursprung eller foder som innehåller animaliska biprodukter eller därav framställda produkter som inte längre är avsedda för utfodring av djur, antingen av kommersiella skäl eller på grund av tillverkningsproblem eller förpackningsdefekter eller andra defekter som inte innebär någon risk för människors eller djurs hälsa.	Detta kan det vara tillämpligt för färskt sällskapsdjursfoder eller foder till produktionsdjur med animaliskt innehåll. Det gäller dock inte sällskapsdjursfoder som är bearbetat och som därigenom uppnått en slutpunkt då de inte längre omfattas av den EU-lagstiftning som reglerar animaliska biprodukter.
h)	Blod, efterbördar, ull, fjädrar, hår, horn, klöv- och hovspån samt obehandlad mjölk från levande djur som inte är avsedda för omedelbar slakt och inte visat några tecken på sjukdomar som genom denna produkt kan överföras till människor eller djur.	Observera att mjölk även kan vara av kategori 1 eller 2. (Jämför art. 8 d och 9 c, här tabell 1 punkt d och tabell 2 punkt c.)
i)	Vattenlevande djur och delar av sådana djur, med undantag av havslevande däggdjur, som inte visat några tecken på sjukdomar som kan överföras till människor eller djur.	Det kan till exempel röra sig om kommersiellt fångad vild fisk eller odlad fisk. Vattenlevande djur som inte fångats kommersiellt omfattas inte av förordningen. Med "vattenlevande djur" avses här fisk som tillhör överklassen Agnatha och klasserna Chondrichthyes, Sarcopterygii och Actinopterygii, blötdjur som tillhör stammen Mollusca och kräftdjur som tillhör understammen Crustacea. ¹¹
j)	Animaliska biprodukter från vattenlevande djur från anläggningar som tillverkar produkter som är avsedda att användas som livsmedel.	Detta är till exempel fiskrens från fiskanläggningar. Se definition på "vattenlevande djur" i rutan ovan.

¹¹ Vattenlevande djur definieras i art 4 i Europaparlamentets och rådets förordning om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag").

k)	<p>i) Skäl från skaldjur med mjuka vävnader eller kött från djur som inte har visat några tecken på sådana sjukdomar som kan överföras till människor eller djur via detta material.</p> <p>ii) Från landlevande djur som inte har visat några tecken på sådana sjukdomar som kan överföras till människor eller djur via detta material:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biprodukter från kläckerier. • Ägg • Biprodukter från ägg, inbegripet äggskal. <p>iii) Daggamla kycklingar som avlivats av kommersiella skäl och som inte har visat några tecken på sådana sjukdomar som kan överföras till människor eller djur via detta material.</p>	<p>Notera att skal där mjukvävnad och kött avlägsnats enligt artikel 2 i förordning (EG) nr 1069/2009 inte omfattas av lagstiftningen.</p>
l)	<p>Ryggradslösa vattenlevande och landlevande djur med undantag av arter som är patogena för människor eller djur.</p>	<p>Hit hör till exempel maskar, larver, artemia-ägg, daphnia och insekter för användning som foder eller som bete vid fiske.</p>
m)	<p>Djur eller delar av sådana, som tillhör någon av de zoologiska ordningarna Rodentia och Lagomorpha, med undantag av kategori 1-material som avses i artikel 8 a iii, iv och v och kategori 2-material som avses i artikel 9 a–g.</p>	<p>Till gruppen Rodentia hör bland annat råttor och möss och till gruppen Lagomorpha hör bland annat kaniner och harar. De undantag som anges återfinns i tabell 1 och 2. Vilda djur av dessa arter hör inte hit, utan det måste röra sig om uppfödda djur. Jämför art. 2.2.</p>
n)	<p>Hudar och skinn, hovar, fjädrar, ull, horn, hår och päls från döda djur utom de djur som avses i led b i denna artikel, som inte visat några tecken på sådana sjukdomar som kan överföras till människor eller djur via produkten i fråga.</p>	<p>Hit hör till exempel hudar, skinn och horn från djur som slaktats för husbehov. Dessutom hör pälsdjursskinn hit liksom jakttroféer i form av skinn och horn. Se även punkt 3 b iii i denna tabell. Hudar från slakterier klassas ofta som "gelatinhudar" och får då en "slutpunkt" som gör att de inte omfattas av den lagstiftning som reglerar animaliska biprodukter.</p>

o)	<p>Fettvävnad från djur som inte visat några tecken på sjukdomar som kan överföras till människor eller djur och som har slaktats i ett slakteri och genomgått en besiktning före slakt där de befunnits vara lämpade för slakt för att användas som livsmedel i enlighet med gemenskapslagstiftningen.</p>	<p>Detta är fettvävnad från djur som besiktigats före slakt men inte genomgått någon efterslachtsbesiktning.</p> <p>Fettvävnad från djur som även besiktigats efter slakt och där fettet befunnits lämpligt som livsmedel men som av olika skäl inte ska användas som livsmedel hamnar i punkt a i denna tabell.</p> <p>Fett som passerat efterslachtsbesiktning och befunnits olämpligt som livsmedel kan i många fall klassas in under punkt b.</p>
p)	<p>Annat matavfall än sådant som avses i artikel 8 f.</p>	<p>Matavfall är per definition i bilaga I i förordning (EU) nr 142/2011 alla typer av matavfall, inklusive använd matolja, från restauranger, storkök och andra typer av kök, inbegripet centralkök och hushållskök.</p> <p>(Jämför tabell 1 punkt f för artikel 8 f som är matavfall som härrör från transportmedel i internationell trafik.)</p> <p>Detta matavfall omfattas bara av kraven i förordningen om det är avsett att användas som foder eller är avsett att bearbetas enligt vissa krav i förordning (EU) nr 142/2011 eller gå vidare för rötning eller kompostering.</p> <p>Matavfall från hushåll och restauranger samlas normalt ihop och transporteras som kommunalt avfall i enlighet med miljölagstiftningen till anläggningar som Jordbruksverket godkänt.</p>